

Mottagarens referens: 2023/03652
Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet

Remissvar över betänkande "EU-kommissionens förslag till direktiv om övervakning av jordhälsa och resiliens"

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats inkomma med synpunkter på ovan rubricerade remiss och önskar framföra följande.

Sammanfattning

SVA har i sin granskning av förslaget till EU-direktiv om övervakning av jordhälsa och resiliens fokuserat på aspekter kopplade till djurhälsa och miljö. SVA:s bedömning är att direktivet omfattar viktiga aspekter kopplade till ekosystemtjänster och människors hälsa. Djur- och djurhälsoperspektivet saknas dock helt, vilket är en brist. SVA föreslår att ett One Health-perspektiv, där människors, djurs och ekosystems hälsa beaktas tillsammans, bör tillämpas i de olika artiklarna och gemensamma deklARATIONERNA, istället för att frågan endast belyses utifrån ekosystemtjänster eller människors hälsa.

Specifika synpunkter

Direktivet omfattar viktiga aspekter och åtgärder för förbättrad jordhälsa med avseende på människors hälsa och miljö. Frisk jord är en grundförutsättning för ett hållbart samhälle och SVA ser detta direktivförslag som ett mycket positivt steg mot ett mer hållbart samhälle både inom och utanför EU. Dokumentet saknar dock djurhälsoperspektivet, vilket är en integrerad del av EU:s "One Health"-strategi ([One Health \(europa.eu\)](#)) som utgör kärnan i Europeiska unionens strategi Från Jord till Bord ([Animal health | EFSA \(europa.eu\)](#)).

Djurens hälsa, både vilda populationer och domesticerade djur, är direkt eller indirekt beroende av jordens hälsa. Jord är nyckelkomponenten för livsmedels- och foderproduktion. Försämring av jordkvaliteten leder till försämring av livsmedels-

och foderkvaliteten och även minskade kvantiteter. Brist på foder eller foder av bristande kvalitet kan leda till minskad produktion, bristsjukdomar och ökad risk för infektionssjukdomar bland produktionsdjur. Riskerna är störst hos djur i intensiva produktionssystem. Brist på tillräckligt foder av hög kvalitet i ett land kan leda till att djuren får sämre foder eller att foder importeras från andra länder, vilket ökar risken för sjukdomar. Det aktuella utbrottet av afrikansk svinpest och äggbrist tidigare under året, på grund av salmonella- och fågelinfluensautbrott i Sverige, kan nämnas som exempel på den negativa påverkan som djursjukdomar kan ha på livsmedelssystemet.

Globalt sett är den totala markanvändningen för djurproduktionen cirka 3,43 miljarder hektar (538 miljoner hektar för foder, 2,89 miljarder hektar som betesmark) vilket är nästan 5 gånger mer än den mark som används för direkt mänsklig livsmedelsproduktionen (704 miljoner hektar) (<https://ourworldindata.org/land-use-diets>). En försämrad djurhälsa ger låg effektivitet i produktionssystemen, vilket orsakar högre tryck på jordresurserna eftersom större volymer spannmål och foder behövs. Detta uppnås antingen genom intensivt jordbruk med fler insatser (som mer jordbearbetning, mer gödningsmedel och bekämpningsmedel) eller genom att konvertera naturliga habitat till åkermark (som avskogningen i Amazonas för nötkreaturuppfödning). Båda processerna påverkar jordhälsan negativt (liksom miljön och ekosystemens hälsa). Med andra ord, att främja djurhälsa och förebygga djursjukdomar bidrar inte enbart till friska djur utan även till att god folkhälsa, en trygg livsmedelsförsörjning, lönsamma lantbruk och miljön.

SVA föreslår att "One Health"-perspektivet ska tillämpas i det uppdaterade direktivet med syfte att hållbart balansera och optimera hälsan hos människor, djur och ekosystem. Ändringar, särskilt tillägget av "animal health", föreslås i artikel 1, artikel 2 (punkt 19, 20, 23), artikel 12 (punkt 1), artikel 15 (punkt 2, 3, 4), artikel 23 (punkt 3) och gemensam förklaring nr. 10, 18, 21, 43 och 46 där människors hälsa och miljö står i fokus medan djurperspektivet inte finns med.